

MIASTO SIERADZ

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
za okres od 2020 do 2023 roku**

Prezydent Miasta Sieradza

Paweł Osiewała

I. WPROWADZENIE

Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Sieradz na lata 2020-2023 wprowadzony został uchwałą Nr XXVI/167/2020 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 25 maja 2020 r. Wykonanie uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Sieradza. Realizacja programu weszła w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z 2020 r. poz. 4257, tj. 22 lipca 2020 r.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami Prezydent sporządza sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia radzie gminy.

Niniejszy „Program opieki nad zabytkami” dla Miasta Sieradza miał ułatwić planowe i metodyczne działania władz na rzecz środowiska kulturowego gminy w latach 2020-2023. Pierwsze rozdziały „Programu...” dotyczą kontekstu prawnego związanego z ochroną zabytków, w tym także ustaleń prawa lokalnego odnoszącego się bezpośrednio do tej dziedziny. Następnie opisany jest w skrócie stan dziedzictwa kulturowego miasta. Na podstawie analizy tych danych konstruowany jest harmonogram działań, których realizacja to kolejny krok do poprawy stanu środowiska kulturowego.

Sprawozdanie sporządzono na podstawie danych i informacji uzyskanych z następujących źródeł:
Komórki organizacyjne Urzędu Miasta w Sieradzu:

- Wydział Edukacji i Spraw Społecznych,
- Wydział Urbanistyki,
- Wydział Infrastruktury Komunalnej i Inwestycji,
- Wydział Rozwoju Miasta,
- Referat Promocji.

II. REJESTRY, EWIDENCJE I PRAWO MIEJSCOWE DOTYCZĄCE ZABYTKÓW

1. Rejestr zabytków

Zabytkiem nieruchomym jest nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, które są dziełem człowieka lub są związane z jego działalnością. Zabytkiem nieruchomym są także nieruchome zabytki archeologiczne, będące pozostałością (powierzchniową, podziemną lub podwodną) egzystencji człowieka.

Najcenniejsze zabytki wpisuje się do rejestru zabytków prowadzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Wpisu do rejestru zabytku nieruchomego dokonuje się na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy (art. 9 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku (art. 9).

W rejestrze zabytków nieruchomych wpisanych jest **25** obiektów i obszarów z terenu Miasta Sieradza (stan na 31.12.2023 r.). Są to zarówno obiekty i obszary samodzielne, jak również obiekty występujące w obrębie zespołów wpisanych do rejestru. Rejestr nie jest zbiorem zamkniętym. Wpisy dokonywane są na wniosek właściciela lub z urzędu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

ZABYTKI NIERUCHOME Z TERENU MIASTA SIERADZ WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

- kościół farny p.w. Wszystkich Świętych wraz z otoczeniem (w granicach dz. ewid. nr 115) ok. 1370 r., rozbudowany w latach 1648-1982, 1930, nr rej.: A/53, decyzja Kl.IV-680/716/67 z 28.12.1968 r. (kościół) i WUOZ-640/19/2008 z 22.01.2008 r. (otoczenie),
- kościół cmentarny p.w. św. Ducha, drewniany z XVIII w., nr rej.: 844 z 28.12.1967 r.,
- kościół p.w. Chrystusa Najwyższego Arcykapłana, pl. Kościuszki 19, pocz. XX w., nr rej.: 353 z 05.01.1988 r.,
- kaplica p.w. św. Kajetana, ul. Krakowskie Przedmieście, koniec XIX w., nr rej.: 381 z 19.08.1991 r. ,
- zespół klasztorny dominikanów z XIII w., przebudowany XIV-XVIII w., XIX i pocz. XX w.,
- kościół p.w. św. Stanisława, nr rej.: 842 z 28.12.1967 r.,
- klasztor, nr rej.: 843 z 28.12.1967 r.,
- park miejski „Dziki Ogród”, nr rej.: 38/P-VIII z 10.03.1948 r.,
- dawna oficyna dworska z Wrzącej, ob. tzw. „dwór modrzewiowy” drewniany, nr rej.: 322 z 20.01.1986 r.,
- budynek gimnazjum, obecnie Liceum Ogólnokształcące, ok. 1926 r., rozbudowany po 1945 r., nr rej.: 31 z 22.02.1988 r.,
- teatr miejski, przed 1874 r., nr rej.: 3 z 19.01.1977 r.,
- kamienica, ul. Dominikańska 2, obecnie Muzeum Okręgowe, XVII w., XIX-XX w., nr rej.: 293 z 28.12.1967 r.,
- kamienica, ul. Dominikańska 5, pocz. XIX w., nr rej.: 847 z 28.12.1967 r.,
- kamienica, ul. Kolegiacka 14, pocz. XIX w., nr rej.: 848 z 28.12.1967 r.,
- kamienica, ul. Kolegiacka 15, pocz. XIX w., nr rej.: 849 z 28.12.1967 r.,
- zajazd, ul. Kościuszki 3, XIX w., nr rej.: 309/7/82 z 21.09.1982 r.,
- budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Sieradzu, ul. Krakowskie Przedmieście 1, 1879 r., rozbudowany w latach 1921-27 oraz w 1948 r., nr rej.: A/50 z 8.01.2008 r.,
- „dom kata”, ul. Ogrodowa 2, XV-XVII w., XIX/XX w., nr rej.: 417/A z 01.07.1997 r.,
- kamienica, Rynek 1, pocz. XIX w., nr rej.: 311 z 21.09.1982 r.,
- kamienica, Rynek 2, k. XIX w., nr rej.: 310 z 21.08.1982 r.,
- dom, Rynek 3, pocz. XIX w., nr rej.: 845 z 28.12.1967 r.,
- kamienica, Rynek 4, pocz. XIX w., nr rej.: 846 z 28.12.1967 r.,
- kamienica, Rynek 6, nr rej.: 400/A z 08.04.1993 r.,
- kamienica (budynek frontowy z oficyną i zewn. klatką schodową), Rynek 13, nr rej.: A/131 z 17.12.2012 r.,
- kamienica, ul. Warszawska 3, XIX w., nr rej.: 580-XII-44 z 10.02.1953 r.

2. Gminna ewidencja zabytków

Obiekty zabytkowe zarówno te wpisane do rejestru zabytków jak i do wojewódzkiej ewidencji zabytków, ujęte są w gminnej ewidencji zabytków. Stosownie do art. 22 ust. 5 ww. ustawy:

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- *zabytki nieruchome wpisane do rejestru,*
- *inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków,*
- *inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*

Gminna ewidencja zabytków ma charakter zbioru otwartego. Ujęcie obiektu w gminnej ewidencji zabytków nie jest formą prawnej ochrony zabytku jaką jest wpis do rejestru zabytków.

Miasto Sieradz posiada gminną ewidencję zabytków.

W „GEZ” ujęte są m.in.: zabytki architektury (w tym obiekty sakralne, rezydencjonalne, mieszkalne, gospodarcze, techniki i przemysłu); układy przestrzenne (folwarki), cmentarze - komunalne, wyznaniowe; zieleń komponowana - parki, aleje; zabytki archeologiczne. Gminna Ewidencja Zabytków została sporządzona w formie kart, zawierających m. in. dane adresowe o obiekcie, datowanie, formę ochrony, fotografie, mapę z lokalizacją.

ZABYTKI NIERUCHOME WŁĄCZONE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Gminna ewidencja zabytków miasta Sieradz składa się ze **182** kart adresowych obiektów zabytkowych (stan na 31.12.2023 r.). znajdujących się na terenie miasta, zawierających następujące informacje o obiekcie:

- 1) Nazwa;
- 2) Czas powstania;
- 3) Dane adresowe;
- 4) Przynależność administracyjna;
- 5) Typ własności;
- 6) Uwagi;
- 7) Forma ochrony;
- 8) Fotografie.

ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE

Istnieje konieczność uwzględniania zaleceń konserwatorskich w stosunku do terenów, na których znajdują się zabytki archeologiczne włączone do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Karty zabytków archeologicznych, włączonych do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, są dostępne w Urzędzie Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi.

Zabytki archeologiczne stanowią jedną z najciekawszych kategorii dziedzictwa kulturowego.

W wielu przypadkach są jedynym źródłem informacji o rozwoju i charakterze osadnictwa na konkretnym terenie. Ważna rola dziedzictwa archeologicznego została także podkreślona w zapisach „Europejskiej konwencji o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego” z La Valetta, która uznała je za *źródło zbiorowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych.*

Z zapisu tego wynika konieczność umiejętnego pogodzenia dwóch podstawowych celów działań ochronnych i opiekuńczych, w odniesieniu do dziedzictwa archeologicznego:

- 1) dokładne rozpoznanie, udokumentowanie i popularyzacja zabytków archeologicznych narażonych na zniszczenie (inwestycje, przyczyny naturalne);
- 2) zachowanie dla przyszłych pokoleń jak największej liczby zabytków archeologicznych (możliwych do rozpoznania nowszymi metodami, zwłaszcza nieinwazyjnymi).

III. OSIĄGNIĘCIE ZAKŁADANYCH CELÓW POPRZECZ REALIZACJĘ ZADAŃ W LATACH 2020-2023

Przegląd zasobów dziedzictwa kulturowego oraz zdiagnozowanie stanu zachowania zabytków, stanowiło podstawę sformułowania celów i zadań dla „Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Sieradz na lata 2020-2023”. **Przyjęto następujące priorytety i cele strategiczne:**

PRIORYTET 1. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania oraz poprawa stanu ładu przestrzennego w gminie i utrwalenie na podstawie tradycyjnego układu przestrzennego własnej tożsamości przestrzennej gminy.

CEL STRATEGICZNY 1. Wykorzystanie środków prawnych i organizacyjnych dla zabezpieczenia obiektów zabytkowych.

CEL STRATEGICZNY 2. Finansowanie działań na rzecz zachowania zabytków, w tym będących własnością gminy.

CEL STRATEGICZNY 3. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych przeznaczonych na opiekę nad zabytkami.

CEL STRATEGICZNY 4. Włączenie społeczności lokalnej w działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego.

PRIORYTET 2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy pod kątem wykorzystania w tym celu dziedzictwa kulturowego; tworzenie miejsc pracy związanych z wykorzystaniem i ochroną zabytków.

CEL STRATEGICZNY 5. Wyeksponowanie oraz promowanie dziedzictwa kulturowego gminy.

CEL STRATEGICZNY 6. Tworzenie programów pobudzających przedsiębiorczość pod kątem wykorzystania walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego gminy.

Przyjęto następujące cele operacyjne i działania:

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
CEL STRATEGICZNY 1. Wykorzystanie środków prawnych i organizacyjnych dla zabezpieczenia obiektów zabytkowych	CEL OPERACYJNY 1. Wykorzystanie instrumentów planistycznych i strategicznych jako instrumentu przyczyniającego się do poprawy ładu przestrzennego miasta oraz ochrony zabytków
	CEL OPERACYJNY 2. Monitorowanie stanu zachowania zabytków oraz opracowanie programów jego poprawy
	CEL OPERACYJNY 3. Objęcie ochroną prawną szczególnie wartościowych zabytków
CEL STRATEGICZNY 2. Finansowanie działań na rzecz zachowania zabytków, w tym tych, które są własnością gminy	CEL OPERACYJNY 4. Stworzenie dla właścicieli zabytków zachęt finansowych zmierzających do poprawy stanu zachowania obiektów zabytkowych
	CEL OPERACYJNY 5. Zachowanie oryginalnej substancji zabytkowej obiektów będących własnością gminy
CEL STRATEGICZNY 3. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych przeznaczonych na opiekę nad zabytkami	CEL OPERACYJNY 6. Pomoc przy pozyskiwaniu środków budżetowych i unijnych przeznaczonych na remonty i restauracje obiektów zabytkowych
CEL STRATEGICZNY 4. Włączenie społeczności lokalnej w działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego	CEL OPERACYJNY 7. Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców miasta nt. wagi kultywowania tradycji kulturowych regionu
CEL STRATEGICZNY 5. Wyeksponowanie oraz promowanie dziedzictwa kulturowego miasta	CEL OPERACYJNY 8. Działania na rzecz estetyki krajobrazu kulturowego
	CEL OPERACYJNY 9. Promocja dziedzictwa kulturowego miasta
CEL STRATEGICZNY 6. Tworzenie programów pobudzających przedsiębiorczość pod kątem wykorzystania walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego miasta	CEL OPERACYJNY 10. Powiązanie aktywizacji gospodarczej miasta z zabezpieczeniem i renowacją obiektów zabytkowych
	CEL OPERACYJNY 11. Promocja adaptacji obiektów zabytkowych na obiekty o funkcji turystycznej i usługowej

Osiągnięcie celu nr 1 - **Wykorzystanie instrumentów planistycznych i strategicznych jako instrumentu przyczyniającego się do poprawy ładu przestrzennego miasta oraz ochrony zabytków.**

Miasto pokryte jest w 18 % miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W latach 2020 – 2023 uchwalono 8 nowych planów, to jest:

1. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Podrzeczce, Podwale, Wodna i Podzamcze w Sieradzu, zatwierdzony Uchwałą Nr XXVI/168/2020 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 25 maja 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 16.06.2020 r., poz. 3370),
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Sieradzu między ulicą Sienkiewicza, terenem kolejowym i granicą administracyjną miasta, zatwierdzony Uchwałą Nr XLIV/296/2021 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 25 maja 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 13.07.2021 r., poz. 3137),
3. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Reymonta, Polskiej Organizacji Wojskowej, Kolejowej i Alei Grunwaldzkiej w Sieradzu, zatwierdzony Uchwałą Nr XLVI/308/2021 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 22 czerwca 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 23.07.2021 r., poz. 3438),
4. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Olendry Duże, Łąkowa, Witosa i Krakowskie Przedmieście w Sieradzu, zatwierdzony Uchwałą Nr L/342/2021 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 28 września 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 27.10.2021 r., poz. 4833),
5. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: 1 Maja i Krasawna w Sieradzu, zatwierdzony Uchwałą Nr LXI/406/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 28 marca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 21.04.2022 r., poz. 2155),
6. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żeromskiego i Krasawna w Sieradzu, zatwierdzony Uchwałą Nr LXVI/460/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 30 czerwca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 19.07.2022 r. poz. 4102),
7. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Wierzbowa, Łąkowa, Olendry Duże i Krakowskie Przedmieście w Sieradzu, zatwierdzony Uchwałą Nr LXX/489/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 22 września 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 19.10.2022 r. poz. 5673),
8. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulicy Orzeszkowej w Sieradzu, zatwierdzony Uchwałą Nr XCI/639/2023 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 30 listopada 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 19.01.2024 r. poz. 632).

W planach zawarto ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

W decyzjach o warunkach zabudowy oraz decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (w sytuacji, gdy inwestycja dotyczyła obiektu zabytkowego) ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej były uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Osiągnięcie celu nr 2 – **Monitorowanie stanu zachowania zabytków oraz opracowanie programów jego poprawy.**

Od roku 2020 sukcesywnie przeglądano i monitorowano stan obiektów znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Dokonano przeglądu zasobów dziedzictwa kulturowego oraz diagnozowano

stan zachowania zabytków.

Kolejna edycja Programu opieki nad zabytkami powstanie w roku 2024.

W roku 2022 podjęto działania w związku z otrzymaniem informacji dotyczącej rozbiórki schronu przy ul. Sadowej 20 w Sieradzu, znajdującego się w Gminnej Ewidencji Zabytków pod pozycją 182, na terenie poligonu niemieckiego z lat 40-tych XX wieku. O zdarzeniu powiadomiono Prokuraturę Rejonową w Sieradzu. Prokuratura wszczęła śledztwo, które po 9 miesiącach zostało umorzone.

Osiągnięcie celu nr 3 – Objęcie ochroną prawną szczególnie wartościowych zabytków.

W okresie sprawozdawczym nie wpłynęły do Urzędu Miasta Sieradza żadne wnioski w celu włączenia szczególnie wartościowych obiektów do Rejestru Zabytków, zatem nie podjęto współpracy przy opracowywaniu wniosków do Łódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie najcenniejszych zabytków do rejestru zabytków.

Osiągnięcie celu nr 4 – Stworzenie dla właścicieli zabytków zachęt finansowych zmierzających do poprawy stanu zachowania obiektów zabytkowych.

Przyznawano dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze miasta Sieradz (na podstawie uchwały Rady Miejskiej):

L.p.	nazwa zadania	wnioskodawca	przyznana dotacja	wykorzysta na dotacja	Środki własne	Koszt całkowity
ROK 2020						
1.	Remont, restauracja i konserwacja od strony południowo-zachodniej ogrodzenia cmentarza parafialnego w Sieradzu – etap I	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Wszystkich Świętych	100 000,00	100 000,00	8 600,00	108 600,00
2.	Renowacja tynków zewnętrznych wraz z rekonstrukcją uszkodzonych detali architektonicznych domu – kamienicy przy ul. P.O.W. 19 w Sieradzu	Centrum Organizacji Imprez „BEATA” Beata Wróblewska	50 000,00	50 000,00	165 587,37	215 587,37
3.	Naprawa i malowanie elewacji kamienicy przy ul. Rynek 9 w Sieradzu	Firma Handlowa Sp. j. „AKRET” Waldemar Terka & Jolanta Terka	50 000,00	50 000,00	57 858,70	107 585,70
4.	Rewitalizacja otoczenia wraz z ogrodzeniem od strony zachodniej i południowej zespołu poddominikańskiego w Sieradzu	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego	200 000,00	200 000,00	502 822,00	702 822,00
ROK 2021						
1.	Remont, restauracja i konserwacja od strony południowo-zachodniej	Parafia Rzymsko-Katolicka pw.	100 000,00	100 000,00	8 240,00	108 240,00

	ogrodzenia cmentarza parafialnego w Sieradzu - etap II prac.	Wszystkich Świętych				
2.	Sieradz, kościół p.w. Stanisława BM przy XIII w. w poddominikańskim zespole klasztornym, prace ratunkowe, konserwatorskie i restauratorskie ołtarza pw. „Wizja św. Antoniego” poł. XVIII w. - etap I	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek	100 000,00	100 000,00	7 457,91 inne źródła: 350 000,00	457 457,91
ROK 2022						
1.	Sieradz, kościół pw. Stanisława BM (XIII w.), ołtarz pw. „Wizja św. Antoniego” (poł XVIII w.): prace ratunkowe, konserwatorskie, restauratorskie ołtarza – kontynuacja.	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego	150 000,00	150 000,00	2 568,20 inne źródła: 63 000,00	215 568,20
2.	Remont budynku kamienicy przy ul. Dominikańskiej 18 w Sieradzu.	Wspólnota Mieszkaniowa Dominikańska 18	50 000,00	50 000,00	49 702,66 inne środki: 296 790,00 (kredyt)	396 492,66
3.	Remont, konserwacja i restauracja ogrodzenia na długości 16 metrów od strony południowo-zachodniej ogrodzenia cmentarza parafialnego w Sieradzu – etap III	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Wszystkich Świętych	100 000,00	100 000,00	5 380,00	105 380,00
ROK 2023						
1.	Remont Konserwacja i restauracja ogrodzenia cmentarza parafialnego w Sieradzu na długości 17 metrów od strony południowo-zachodniej – etap IV	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Wszystkich Świętych	100 000,00	100 000,00	5 380,00	105 380,00
2.	Naprawa i wymiana części okien oraz stolarki drzwi balkonowych w Domu Kata, przy ul. Ogrodowej 2 w Sieradzu	Pan Grzegorz Jankowski	20 000,00	18 250,00	18 250,00	36 500,00
3.	Naprawa i malowanie elewacji kamienicy przy ul. Rynek 15 w Sieradzu	Sp. j. „AKRET” Waldemar Terka & Jolanta Terka	50 000,00	0,00	0,00	0,00
4.	Prace konserwatorskie na ścianach w krużgankach w Domu Zakonnym w Sieradzu	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego	60 000,00	60 000,00	3 070,70	63 070,70

Osiągnięcie celu nr 5 – **Zachowanie oryginalnej substancji zabytkowej obiektów będących własnością gminy.**

Obiekty zabytkowe pozostające własnością Miasta Sieradza były na bieżąco monitorowane i dokonywano okresowych oględzin.

Osiągnięcie celu nr 6 – **Pomoc przy pozyskiwaniu środków budżetowych i unijnych przeznaczonych na remonty i restauracje obiektów zabytkowych.**

Rok 2020

1. Parafia Wszystkich Świętych w Sieradzu - „Zabezpieczenie obiektu systemem sygnalizacji pożaru” – 44 628,97 zł - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
2. Parafia Wszystkich Świętych w Sieradzu – „Sieradz, Kościół Farny Wszystkich Świętych (XIV w.) pełna konserwacja i restauracja dwóch obrazów z przedstawieniem Męki Chrystusa i Wszystkich Świętych” – 55 000,00 zł - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Rok 2021

1. Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego Dom Zakonny w Sieradzu - „Sieradz, kościół p.w. Stanisława BM przy XIII w. poddominikańskim zespole klasztornym, prace ratunkowe, konserwatorskie i restauratorskie ołtarza p.w. „Wizja św. Antoniego” poł. XVIII wieku – etap I”- 350 000,00 zł - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
2. Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego Dom Zakonny w Sieradzu - „Sieradz, poddominikański zespół klasztorny (XIII w.): prace konserwatorskie i budowlane przy elewacjach zewnętrznych oraz wymianie stolarki – etap III” – 240 000,00 zł - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
3. Parafia Wszystkich Świętych w Sieradzu – rozbudowa systemu sygnalizacji pożaru – 80 000,00 zł - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Rok 2022

1. Parafia Wszystkich Świętych w Sieradzu – „Prace instalacji systemu sygnalizacji, włamania i napadu SSWIN, monitoringu wizyjnego CCTV oraz włącznika przeciwpożarowego” – 65 000,00 zł - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
2. Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego Dom Zakonny w Sieradzu – „Sieradz, kościół pw. Stanisława BM (XIII w.), ołtarz pw. „Wizja św. Antoniego” (poł. XVIII w.): prace ratunkowe, konserwatorskie i restauratorskie ołtarza - kontynuacja – 63 000,00 zł - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W 2023 roku Miasto przeprowadziło 2 konkursy w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie

gminy Miasto Sieradz. Łącznie właściciele zabytków złożyli 4 wnioski o dofinansowanie. Dodatkowo Miasto aplikowało o wsparcie zadania własnego, polegającego na renowacji Dworu Modrzewiowego. Ostatecznie, w wyniku weryfikacji przez organizatora konkursu – Bank Gospodarstwa Krajowego, dotacje z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości max 98% wartości zadania, uzyskało 6 projektów. Zgodnie z warunkami programu, wkład własny dla każdego przedsięwzięcia został zapewniony przez Miasto Sieradz.

Rządowego Programu Odbudowy Zabytków I i II edycja					
<i>L.p.</i>	<i>nazwa zadania</i>	<i>kwota dofinansowania</i>	<i>wkład własny (pokrywany przez Gminę)</i>	<i>łącznie nakłady finansowe</i>	<i>Beneficjent</i>
1.	Zabezpieczenie zabytkowej strażnicy poprzez zakup i montaż instalacji przeciwpożarowej	149 940,00	3 060,00	153 000,00	Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu
2.	Remont budynku kamienicy	100 940,00	2 060,00	103 000,00	Wspólnota Mieszkaniowa Dominikańska 18 w Sieradzu
3.	Sieradz, poddominikański zespół klasztorny XIII w. - rewaloryzacja elewacji zewnętrznej na kościele pw. św. Stanisława	400 000,00	10 000,00	410 000,00	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego Dom Zakonny w Sieradzu
4.	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku wikariatki na potrzeby Parafialnego Domu Historii i Tradycji	401 800,00	8 200,00	410 000,00	Parafia Wszystkich Świętych w Sieradzu
5.	Sieradz, poddominikański zespół klasztorny XIII w. - rewaloryzacja elewacji zewnętrznej na kościele pw. św. Stanisława	1 300 460,00	26 540,00	1 327 000,00	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego Dom Zakonny w Sieradzu
6.	Renowacja Dworu Modrzewiowego przy ul. Parkowej w Sieradzu – etap II	1 470 000,00	30 000,00	1 500 000,00	Gmina Miasto Sieradz
	RAZEM	3 823 140,00	79 860,00	3 903 000,00	

Osiągnięcie celu nr 7 – Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców miasta nt. wagi kultywowania tradycji kulturowych regionu.

Sukcesywnie w okresie sprawozdawczym wprowadzano pracowników Urzędu Miasta, policji, nauczycieli, właścicieli nieruchomości zabytkowych w kwestie związane z dziedzictwem kulturowym miasta i koniecznością jego ochrony.

Wprowadzano również do programów szkolnych elementy wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym poprzez zapraszanie do szkół historyków, regionalistów, ciekawych osób oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży z sieradzkich szkół w konkursach wiedzy o regionie, pieszych i rowerowych wycieczkach oraz rajdach i spływach kajakowych np. Spacerkiem po Sieradzu, spływy Rzeką Wartą, Rajd Śladami Łuki Bakowicza, Rajd Szlakiem Walk nad Wartą 1939 r.

Osiągnięcie celu nr 8 – Działania na rzecz estetyki krajobrazu kulturowego.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniono ochronę walorów architektonicznych i krajobrazowych poprzez ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, wyznaczenie strefy ochrony widokowej oraz stref ochrony konserwatorskiej i wprowadzenie odpowiednich ustaleń dotyczących zasad działania w tych strefach.

W ramach utworzonego Parku Kulturowego „Wzgórze Zamkowe” prowadzono działania dot. ochrony i poprawy stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego. Wynikały one bezpośrednio z przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Sieradzu planu ochrony Parku Kulturowego „Wzgórze Zamkowe”.

Osiągnięcie celu nr 9 – Promocja dziedzictwa kulturowego miasta.

W ramach Promocji dziedzictwa kulturowego miasta zorganizowano wydarzenia odwołujące się do historii i tradycji Sieradza oraz Ziemi Sieradzkiej, tj:

- Sieradzkie Wrota Czasu,
- Gala Kapel Podwórkowych,
- Jarmark Urszulański,
- Dni Sieradza.

W ramach tego celu przeprowadzono w roku 2023 kampanię społeczną namawiającą mieszkańców Sieradza do oddawania głosu na tzw. Dwór Modrzewiowy w ramach konkursu dotacyjnego „Nasz zabytek” prowadzonego przez Fundację Most the Most.

Efektom kampanii było zdobycie dotacji w wysokości 1 mln zł na rewaloryzację zabytku. W kolejnym etapie konkursu przeprowadzono również konsultacje na temat funkcji społecznej Dworu po zakończeniu rewaloryzacji.

W trakcie dostosowywania strony internetowej Miasta Sieradza do standardów dostępności (www.sieradz.eu) zmodernizowano również zakładkę dotyczącą historii miasta i jego zabytków.

Na stronie internetowej Miasta oraz w miejskich mediach społecznościowych publikowano

informacje dotyczące konkursów dotacyjnych związanych z opieką nad zabytkami.

Osiągnięcie celu nr 10 – Powiązanie aktywizacji gospodarczej miasta z zabezpieczeniem i renowacją obiektów zabytkowych.

W latach 2020-2023 nie prowadzono prac nad opracowaniem programu wspierania przedsiębiorców wykorzystujących w swojej działalności obiekty zabytkowe. Nie prowadzono również prac zmierzających do stworzenia projektu polegającego na zapoznaniu właścicieli zabytków z możliwościami rozwinięcia własnej działalności gospodarczej w oparciu o posiadane nieruchomości zabytkowe, w tym zespoły dworsko-pałacowe.

Osiągnięcie celu nr 11 – Promocja adaptacji obiektów zabytkowych na obiekty o funkcji turystycznej i usługowej.

W związku z pozyskaniem dofinansowania w wysokości 1 mln zł z programu Nasz zabytek prowadzonego przez Fundację Most the Most na rewaloryzację Dworku Modrzewiowego, wraz z jego adaptacją na funkcje społeczne, Miasto Sieradza realizowało kampanię promującą adaptację. Umowa z Fundacją przewiduje bowiem oprócz samej rewaloryzacji, przeznaczenie zabytku na funkcje społeczne. Po zakończonym procesie rewaloryzacji Dworek zaadaptowany zostanie na realizację działań stałych, tj:

- Centrum Inicjatyw Społecznych,
- Inkubatora Organizacji NGO,
- Świetlicy Młodzieżowej,
- Lokalnego Punktu Historii.

W Dworku, po zakończeniu prac, prowadzone będą również inne działania o charakterze społecznym, m.in. warsztaty, spotkania, itp. oraz kulturalnym, m.in. DKF, koncerty kameralne i wystawy. Pełne wdrożenie funkcji społecznych planowane jest w latach 2025/2026.

IV. PODSUMOWANIE

Program, jako dokument strategiczny miał ukierunkować i zoptymalizować działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, w szczególności zabytków nieruchomych i ruchomych, jako elementów o kluczowym znaczeniu dla popularyzacji historii i kultury miasta, ustosunkować się do zmian funkcji, jaką aktualnie może pełnić zabytek, zaznaczyć działania w zakresie przemiany świadomości społeczeństwa w kwestii ochrony zabytków i wyznaczeniu dziedzictwu istotnej funkcji w życiu zbiorowym.

Realizując obowiązek wynikający z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Prezydent Miasta Sieradza przedstawił sprawozdanie z realizacji Programu za okres czterech lat tj. 2020-2023. W sprawozdaniu tym ujęto najistotniejsze działania podjęte w celu ochrony dziedzictwa kulturowego, realizowane na terenie Miasta Sieradza.